

SRI HAYAGRIVA STOTRAM

jñānānandamayam dēvam nirmalasphaṭikākṛtiṃ
ādharāṃ sarvavidyānāṃ hayagrīvamupāsmahē ॥ 1 ॥

svatassiddham śuddhasphaṭikamaṇibhū bhṛtpratibhaṭam
sudhāsadrīchībhirdyutibhiravadātatribhuvanam
anantaistrayyantairanuvihita hēṣāhalahalam
hatāśēṣāvadyam hayavadanamīdēmahimahaḥ ॥ 2 ॥

samāhārassāmnām pratipadamṛchām dhāma yajuṣām
layaḥ pratyūhānām laharivitatirbōdhajaladhēḥ
kathādarpaḥsubhyatkathakakulakōlāhalabhavam
haratvantardhvāntam hayavadanahēṣāhalahalaḥ ॥ 3 ॥

prāchī sandhyā kāchidantarnisāyāḥ
prajñādr̥ṣṭē rañjanaśrīrapūrvā
vaktrī vēdān bhātu mē vājivaktrā
vāgīśākhyā vāsudēvasya mūrtiḥ ॥ 4 ॥

viśuddhavijñānaghanasvarūpaṃ
vijñānaviśrāṇanabaddhadīkṣam
dayānidhiṃ dēhabhṛtām śaraṇyam
dēvam hayagrīvamahaṃ prapadyē ॥ 5 ॥

apauruṣēyairapi vākprapañchaiḥ
adyāpi tē bhūtimadr̥ṣṭapārām
stuvannaham mugdha iti tvayaiva
kāruṇyatō nātha kaṭākṣaṇīyaḥ ॥ 6 ॥

dākṣiṇyaramyā giriśasya mūrtiḥ-
dēvī sarōjāsanadharmapatnī
vyāsādayō'pi vyapadēśyavāchaḥ
sphuranti sarvē tava śaktilēśaiḥ ॥ 7 ॥

mandō'bhaviṣyanniyatam viriñchaḥ
vāchām nidhērvāñChitabhāgadhēyaḥ
daityāpanītān dayayaina bhūyō'pi
adhyāpayiṣyō nigamānnachēttvam ॥ 8 ॥

vitarkaḍḍōlāṃ vyavadhūya sattvē
bṛhaspatiṃ vartayasē yatastvamaṃ
tēnaiva dēva tridēsēsvarāṇā
asprṣṭaḍḍōlāyitamādhirājyam 9

agnau samiddhārchiṣi saptatantōḥ
ātasthivānmantramayaṃ śarīraṃ
akhaṇḍasārairhaviṣāṃ pradānaiḥ
āpyāyanaṃ vyōmasadāṃ vidhatsē 10

yanmūla mīdṛkpratibhātattvaṃ
yā mūlamāmnāyamahādrumāṇāṃ
tattvēna jānanti viśuddhasattvāḥ
tvāmakṣarāmākṣaramāṭṛkāṃ tvām 11

avyākṛtādvvyākṛtavānasi tvam
nāmāni rūpāṇi cha yāni pūrvam
śaṃsanti tēsāṃ charamāṃ pratiṣṭhāṃ
vāgīśvara tvāṃ tvadupajñavāchaḥ 12

mugdhēnduniṣyandavilōbbhanīyāṃ
mūrtiṃ tavānandasudhāprasūtiṃ
vipaśchitaśchētasi bhāvayantē
vēlāmudārāmiva dugdha sindhōḥ 13

manōgataṃ paśyati yassadā tvāṃ
manīṣiṇāṃ mānasarājahaṃsaṃ
svayampurōbhāvavivādabhājaḥ
kiṅkurovatē tasya girō yathārham 14

api kṣaṇārdham kalayanti yē tvāṃ
āplāvayantaṃ viśadairmayūkhaiḥ
vāchāṃ pravāhairanivāritaistē
mandākinīṃ mandayituṃ kṣamantē 15

svāminbhavaddyānasudhābhiṣēkāt
vahanti dhanyāḥ pulakānubandaṃ
alakṣitē kvāpi nirūḍha mūlaṃ
aṅgvēṣvi vānandathumaṅkurantam 16

svāminpratīchā hṛdayēna dhanyāḥ
tvaddhyānachandrōdayavardhamānaṃ
amāntamānandapayōdhimantaḥ

payōbhi rakṣṇāṃ parivāhayanti □ 17□

svairānubhāvās tvadadhīnabhāvāḥ
samṛddhavīryāstvadanugrahēṇa
vipaśchitōnātha taranti māyāṃ
vaihārikīm mōhanapiñChikāṃ tē □ 18□

prānīrmitānāṃ tapasāṃ vipākāḥ
pratyagraniśśrēyasasampadō mē
samēdhiṣīraṃ stava pādapadmē
saṅkalpachintāmaṇayaḥ praṇāmāḥ □ 19□

viluptamūrdhanyalipikramāṇā
surēndrachūḍāpadalālitānāṃ
tvadaṅghri rājīvarajaḥkaṇānāṃ
bhūyānprasādō mayi nātha bhūyāt □ 20□

parisphurannūpurachitrabhānu -
prakāśanirdhūtataṃōnuṣaṅgā
padadvayīm tē parichinmahē'ntaḥ
prabōdharājīvavibhātasandhyām □ 21□

tvatkiṅkarālaṅkaraṇōchitānāṃ
tvayaiva kalpāntarapālitanāṃ
mañjupraṇādaṃ maṇinūpuraṃ tē
mañjūṣikāṃ vēdagirāṃ pratīmaḥ □ 22□

sañchintayāmi pratibhādaśāsthān
sandhukṣayantaṃ samayapradīpān
vijñānakalpadrumapallavābhaṃ
vyākhyānamudrāmadhuraṃ karaṃ tē □ 23□

chittē karōmi sphuritākṣamālaṃ
savyētaraṃ nātha karaṃ tvadīyaṃ
jñānāmṛtōdañchanalampaṭānāṃ
līlāghaṭīyantramivā"śritānām □ 24□

prabōdhasindhōraruṇaiḥ prakāśaiḥ
pravāḷasaṅghātamivōdvahantaṃ
vibhāvayē dēva sa pustakaṃ tē
vāmaṃ karaṃ dakṣiṇamāśritānām □ 25□

tamāṃ sibhittvāviśadairmayūkhaiḥ
samprīṇayantam viduṣaśchakōrān
niśāmayē tvāṃ navapuṇḍarīkē
śaradghanēchandramiva sphurantam □ 26□

diśantu mē dēva sadā tvadīyāḥ
dayātarāṅgānucharāḥ kaṭākṣāḥ
śrōtrēṣu puṃsāmamṛtaṅkṣarantīm
sarasvatīm saṃśritakāmadhēnum □ 27□

viśēṣavitpāriṣadēṣu nātha
vidagdhaḡōṣṭhī samarāṅgaṇēṣu
jigīṣatō mē kavitārkikēndrān
jihvāgrasiṃhāsānamabhyupēyāḥ □ 28□

tvāṃ chintayan tvanmayatām prapannaḥ
tvāmudgrṇan śabdamayēna dhāmnā
svāminsamājēṣu samēdhiṣīya
svachChandavādāhavabaddhaśūraḥ □ 29□

nānāvidhānāmagatiḥ kalānām
na chāpi tīrthēṣu kṛtāvatārah
dhruvaṃ tavā'nādha parigrahāyāḥ
nava navaṃ pātramahaṃ dayāyāḥ □ 30□

akampanīyānyapanītibhēdaiḥ
alāṅkṣīran hṛdayaṃ madīyam
śāṅkā kaḷāṅkā pagamōjjvalāni
tattvāni samyañchi tava prasādāt □ 31□

vyākhyāmudrām karasarasijaiḥ pustakaṃ śāṅkhachakrē
bhibhradbhinna sphaṭikaruchirē puṇḍarīkē niṣaṇṇaḥ □
amlānaśrīramṛtaviśadairamśubhiḥ plāvayanmām
āvīrbhūyādanaghamahimāmānasē vāgadhīśaḥ □ 32□

vāgarthasiddhihētōḥpaṭhata hayagrīvasaṃstutiṃ bhaktyā
kavitārkikakēsariṇā vēṅkaṭanāthēna virachitāmētām □ 33□